

**Årsrapportering til IEH
for 2011
Norsk Folkehjelp**

Til lesere av rapporten

Bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser som er medlem av IEH har gjennom sitt medlemskap forpliktet seg til målrettet å jobbe for å forbedre arbeids- og miljøforhold i sine verdikjeder. De har også forpliktet seg til årlig å rapportere om sitt arbeid; en rapport som er offentlig tilgjengelig.

Til grunn for IEH-medlemmenes arbeid ligger IEHs etiske retningslinjer for innkjøp. Disse inneholder krav i forhold til arbeidstakers rettigheter, miljø, samt marginaliserte befolkningsgrupper. IEHs etiske retningslinjer for innkjøp baserer seg på internasjonalt anerkjente konvensjoner fra ILO og FN, og sammenfaller sterkt med lokal arbeidsmiljølovgivning i flertallet av de enkelte produsentlandene.

Arbeidet med å forbedre arbeids- og miljøforhold i verdikjeden er en gradvis prosess som innebærer å forankre og systematisere arbeidet, kartlegge arbeids- og miljøforhold hos produsenter og bidra til forbedringer. Rapporteringsmalen gjenspeiler dette. Spørsmålene er organisert i henhold til IEHs 7 implementeringsprinsipper/trinn (se modell ovenfor).

IEHs medlemmer blir bedt om å rapportere om forbedringstiltak hos produsenter som følge av avdekket dårlig praksis/brudd på de etiske kravene i de etiske retningslinjene. Slik dårlig praksis/brudd må ses i lys av at lave standarder på arbeidsforhold og miljøhåndtering er hyppig forekommende i mange utviklingsland. Dette henger igjen sammen med generell fattigdom og svak implementering av lokal arbeidsmiljølovgivning. Ved avdekkede brudd er IEH-medlemmets rolle å samarbeide med produsentene om forbedringstiltak slik at de etiske retningslinjene for innkjøp etterleves.

Denne rapporteringsmalen er første gang introdusert for IEHs medlemmer ved rapportering for 2007. Medlemmenes innmeldingstidspunkt i IEH påvirker hvor langt de har kommet i sitt arbeid med etisk handel og hva de kan rapportere om. Besvarelse av spørsmål som krever systematisk datainnhenting, avhenger av at IEH-medlemmets arbeid er godt etablert.

Noen nøkkelbegreper i denne rapporten:

Code of Conduct (CoC) = etiske retningslinjer for innkjøp

Leverandørkjede = kjede av leverandører fra råvareproduksjon til leveranse av ferdige produkter

Produsent = der en vare produseres (det er vanligvis mange ledd med produsenter i leverandørkjede)

Agent/importør = leverandør som ikke produserer varen (mellomledd)

Leverandør = samlebegrep for produsenter og agenter/importører (som man har direkte kontakt med).

Underleverandør = den som leverer varer eller tjenester til leverandør

Rapporten gir status for IEH-medlemmers arbeid med etisk handel pr. 31.12.2011.

IEHs sekretariat

Forord av styreleder / daglig leder

Norsk Folkehjelp har vært medlem av Initiativ for Etisk Handel (IEH) siden 2002, og vi fortsetter vår innsats for å være en samfunnsansvarlig organisasjon ved å ha fokus på de etiske retningslinjer vi har forpliktet oss til å følge opp. Dette gjør vi gjennom bevisstgjøring av egne ansatte, ved å ha fokus på arbeids- og miljøforhold i våre anskaffelsesprosesser samt ved å ha bred oppmerksomhet om behov for etisk handel i vårt arbeid både hjemme og utenlands.

Med en desentralisert funksjon for innkjøp fordelt over mange land er det fremdeles utfordringer i kartleggingen av vår leverandørkjede. Et viktig mål for oss er å skape diskusjon med våre leverandører om etiske forhold og hva vi gjensidig kan bidra med for å oppnå varige forbedringer i hele forsyningskjeden. Arbeidet må forankres internt i alle ledd av organisasjonen og i vår kontakt med leverandører, og det er på denne måten Norsk Folkehjelp vil bidra til en mer bærekraftig utvikling på sikt.

Vi ønsker også å bidra til en styrket forståelse og oppslutning om etisk handel gjennom å skape en bevissthet om de retningslinjer som er nedfelt av bl.a. FN, ILO og OECD. Dette gjør vi ved å ha fokus på etisk handel i både interne og eksterne fora, diskutere med leverandører og kontinuerlig vurdere risiko for brudd i de leveranseområdene hvor det kan være sannsynlig med etiske eller miljømessige utfordringer. Vi skal være tydelig som organisasjon på hvordan vi stiller krav eller bidrar med incentiver i egen leverandørkjede.

Arbeidet gjøres med utgangspunkt i IEHs etiske retningslinjer, og medlemskapet i IEH forplikter oss til årlig å rapportere om vårt arbeid med etisk handel til IEH. Rapporten gjøres offentlig tilgjengelig for nedlasting fra våre nettsider www.folkehjelp.no.

Sted:	Oslo	Dato:	15.02.2012
Navn:	Liv Tørres	Posisjon:	Generalsekretær

Generell informasjon om IEH-medlemmet

Navn på IEH-medlem:	Norsk Folkehjelp
Innmeldingsår i IEH:	2002
Medlemstype:	Organisasjon
Type leverandørkjederapportering:	Fullstendig
Omsetning (NOK):	810 000 000
Antall ansatte:	2 200
Kontaktperson for rapporten:	Ivar Aamodt
E- Post:	ivara@npaid.org
Telefon:	+47 2203 7700
Type leverandørkontakt:	☐ Direktekontakt med produsenter ☐ Kontakt med agenter / importører (mellomledd) ☒ Både kontakt med produsenter og mellomledd

Prioriterte mål og framdrift (for arbeid med etisk handel)

Mål for 2011 (rapporteringsåret)	Status
Gjøre prioriteringer for forbedringer basert på prosjektland og kontakt med utvalgte leverandører	<ul style="list-style-type: none"> - Sudan kartlegger sine leverandører ved bruk av leverandørskjema, dialog med lokale leverandører og påvirkning med tanke på offisiell registrering av virksomheter - Laos uttrykker at de har god dialog med lokale leverandører og har oversikt over de store leverandører. Med unntak av kjøp fra store internasjonale leverandører, kjøper de endel tekstilvarer hvor det er fokus på etiske prinsipper. - For norske og internasjonale avtaler er de etiske retninglinjer del av forespørsler, og blir derfor del av avtalene vi inngår. Dette gjelder tjenesteleverandører og leverandører av mer avansert teknisk utstyr til f.eks. minerydding.
Vurdere muligheter for oppfølging ved egne besøk	<ul style="list-style-type: none"> - Laos har planlagt uanmeldt besøk ved neste vurdering av tekstilleveranser. - Sudan har lite egen organisert produksjon utover småbedrifter og derved er det lite aktuelt med oppfølging produsenter. Følger opp dialog med mellomledd hvor mulig - De store tekniske leverandørene er internasjonalt anerkjente konsern. Der må vi kartlegge mer på sertifisering og se på bruk av RAID database om teknisk mulig for videre arbeid og deling av informasjon med prosjektland.

Vurdere konkrete forbedringer i egen forretningspraksis og hvilke mulige forbedringer/incentiver som kan virke positivt på lang sikt

- Systemstøtte for formalisering av innkjøp hvor vi kan sikre oppfølging av etiske prinsipper
- Sikre bruk av avtaler fremfor enkeltkjøp
- Bevisstgjøring av ansatte som jobber med anskaffelse

Mål for 2012 (nærmeste år)

Videreføre internopplæring av ansatte involvert i innkjøpsprosessene inkl. tilgjengeliggjøre materiell og systemer

Gjennomføre risikokartlegging av de største leverandørene og introdusere RAID eller andre system for analyse av risiko og forhold

Kartlegge utvalgte risikoleverandører etter vurdering av egenrapporteringen og komme frem til mer konkrete handlinger sammen med leverandører og produsenter

Mål for 2013 - 2015 (påfølgende 3 år)

Etablere måleparameter og rapporteringsrutiner for styre, donorer og andre eksterne aktører

Etablere database og sikre kontinuerlig fokus på leverandører i anskaffelsesprosessene i hele NF

Revidere arbeidsprosesser og rutiner utfra erfaringer med tanke på incentiver og tiltak mot leverandører

Prinsipp1. Forankring av arbeidet med etisk handel

1.1 Forankring hos styre og ledelse

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Er etisk handel-arbeidet beskrevet i strategidokumenter eller på annen måte definert som strategisk viktig?	Ja	Etisk handel er forankret i ledelse og ligger i vårt kvalitetssystem Innkjøpsstrategi er utarbeidet med fokus på bl.a. etisk handel. Alle nyansatte knyttet til anskaffelse blir gjort oppmerksom på retningslinjer for etisk handel gjennom introduksjonsprogram
Er noen i styret engasjert i oppfølging av arbeidet med etisk handel?	Nei	Nei, styreleder mottar rapporten til informasjon og evt. drøfting
Har en person i ledelsen - som ikke er mer enn to rapporteringsnivåer fra styret - etisk handel som del av sitt hovedansvar?	Ja	Heidi Lombnes, økonomisjef via controller logistikk
Har dere etablert intern rapportering i forhold til arbeidet med etisk handel?	Nei	Dette har ennå ikke en fast ramme, men er endel av målsettingen fremover i 2012 med innføring av egenrapportering og etablering av database mv. utover årsrapporten
Hvem er ansvarlig for den daglige oppfølgingen av etisk handel-arbeidet?		Ivar Aamodt, controller logistikk
Hvor mye ressurser har dere brukt siste året på arbeidet med etisk handel?		Ikke kartlagt da dette arbeides med på mange nivåer utover i organisasjonen

1.2 Etiske retningslinjer

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere vedtatt etiske retningslinjer for innkjøp (code of conduct)?	Ja	Retningslinjer er vedlagt rapporten
Er de etiske retningslinjene minst like omfattende og strenge som IEHs etiske retningslinjer for innkjøp?	Ja	Tar utgangspunkt i IEHs egne retningslinjer

1.3 Intern opplæring

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere kartlagt hvilke behov ledelse, innkjøpere og andre ansatte har for opplæring i etisk handel?	Ja, delvis	Vi har mange nye innkjøpere som er tenkt opplært i felles seminar 2012. Når disse har vært gjennom opplæring vil vi sikre at de tar videre opplæring mot lokal ledelse i landprogrammer.
Har dere etablert opplæringsystemer for å kontinuerlig fylle disse behovene?	Ja, delvis	Introduksjonsprogram gir en første kjennskap til prinsipp om etisk handel, men det mangler et mer gjennomført internt opplæringsystem rundt innkjøp hvor etisk handel er en del av opplæringen

Er det i rapporteringsåret gjennomført opplæring eller informasjonstiltak om etisk handel (<i>internt eller eksternt</i>) for:	a) ledelsen	Nei	Det har ikke vært gjennomført noe opplæring mot ledelse eller styre i 2011
	b) innkjøpere	Ja	Ansvarlig har fulgt opp prosjektland om prinsipper og oppfølging
	c) etisk handel ansvarlige	Nei	Delvis vært utlånt i programland i 6 mndr. og derfor har det vært begrenset kapasitet til arbeidet i 2011
	d) andre ansatte	Ja	Informasjon om etisk handel på nettet inkl. årsrapport 2010, samt introduksjoner nyansatte

Prinsipp 2. Formidling av etiske krav til alle leverandører

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har produsenter, agenter, importører osv. som dere har direkte kontakt med, mottatt deres etiske retningslinjer for innkjøp?	Ja	Code of conduct og bruk av leverandørskjema er utbredt i dialog med leverandører. Anslagsvis 65-70 prosent har mottatt CoC, og store avtaler har fått inn etiske prinsipper direkte i avtaletekst.
Har dere formidlet til leverandørene at de etiske kravene er et utgangspunkt for å forbedre arbeids- og miljøforhold?	Ja	Det legges vekt på at mangelfull dokumentasjon eller brudd ikke nødvendigvis fører til utestengelse. Vi ber om annerkjennelse av CoC og vilje til samarbeid om det avdekkes forhold som må endres.
Har dere også formidlet at dere godtar at ikke alle de etiske kravene er innfridd umiddelbart, men at forretningsforhold kan opphøre ved manglende vilje til forbedring?	Ja	Ref. punkt over så ber vi om annerkjennelse og vilje til endring, hvor konsekvensen av ikke å ville gå i evt. dialog i siste ledd kan føre til opphør av samarbeid.
Blir leverandører bedt om å videreformidle Code of Conduct til sine underleverandører/ produsenter?	Nei	Ikke spesifikt, men de må akseptere revisjon og/ eller oppfølging ved signering av leverandørskjema

Prinsipp 3. Risikovurdering av leverandørkjeden for dårlige arbeids og miljøforhold

3.1 Oversikt over leverandørkjeden

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere kartlagt hvilke produsenter (nærmeste produksjonsledd) som inngår i leverandørkjeden deres?	Ja, delvis	For de største leverandørene kjenner vi produksjonsleddene, men mangler et fullgodt kartleggingssystem tilsvarende RAID for analyse
Har dere kartlagt hvilke underleverandører disse produsentene bruker?	Nei	Ref. punktet over så kjenner vi de store internasjonale leverandørene utfra sertifisering mv., men har ikke fullgod oversikt per idag
Totalt hvor mange produsenter (nærmeste produksjonsledd) inngår i leverandørkjeden deres?		250 som anslått tall
Totalt hvor mange agenter/importører inngår i leverandørkjeden deres?		700
Ca. hvilken prosent andel av innkjøpene (i kr) blir gjort gjennom direkte kontakt med produsenter ?		40%
Har dere produsenter som er sertifisert i henhold til internasjonale standarder på arbeidstakerrettigheter og/eller miljø (f. eks. SA8000, ISO14000, Rainforest Alliance)?	Ja	Toyota Japan ISO14001, Eurest ISO14001, ASKO ISO14001, pluss flere med andre ISO nivåer for produksjonsstandarder

3.2 Produsenter fordelt på land

Skriv antall produsenter eller velg antallskategori. Inkluder også kartlagte produsenter bakover i leverandørkjeden.			
Land	Antall produsenter	Land	Antall produsenter
Albania		Latvia	
Argentina		Luxemburg	
Bangladesh		Malawi	
Australia		Mongolia	
Belgia		Nederland	1-10
Bolivia		Nepal	
Botswana		New Zealand	
Brasil		Nicaragua	1-10
Bulgaria		Niger	
Canada		Norge	31-50
Chile		Pakistan	
Colombia		Panama	
Costa Rica		Peru	
Cuba	1-10	Polen	
Danmark		Portugal	
Dominikanske Republikk		Romania	
Egypt		Russland	

El Salvador		Saudi-Arabia	
Elfenbenkysten		Senegal	
England		Serbia	1-10
Equador	1-10	Seychellene	
Estland		Singapor	
Etiopia	11-30	Slovakia	
Fillipinene		Slovenia	
Finland		Spania	
Frankrike		Sri Lanka	
Gambia		Sudan	31-50
Ghana		Sveits	
Guatemala	1-10	Sverige	
Hellas		Saudi-Arabia	
Honduras		Sør-Afrika	1-10
Hong Kong		Sør-Korea	
Hvite-Russland		Taiwan	
India		Tanzania	
Indonesia		Tchad	
Iran		Thailand	1-10
Irland		Tsjekkia	
Israel		Tunisia	
Italia		Tyrkia	
Japan	11-30	Tyskland	1-10
Kambodsja	1-10	Uganda	11-30
Kenya	11-30	Ukrainia	
Kiribati		Ungarn	
Kina	1-10	Uruguay	
Kroatia		USA	11-30
Kypros		Vietnam	1-10
Laos	1-10	Zambia	
Litauen		Østerrike	
Macao		Andre land	Antall produsenter
Madagaskar		Mozambik	1-10
Malaysia		Angola	11-30
Marokko		Rwanda	1-10
Mexico		Bosnia	11-30
Moldova		Tasjikistan	11-30
Mongolia		Libanon	11-30
Montenegro		Jordan	31-50
Namibia			

3.3 Risikovurdering av leverandørkjeden (overordnet)

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere kartlagt hvilke produksjonsprosesser og råvarer som inngår i leverandørkjeden for forskjellige typer produkter?	Nei	Ikke kartlagt og analysert i kjeden. Største verdier er teknisk utstyr fra internasjonale bil-, IT og maskinfabrikanter for ryddeutstyr miner. Lokale distributører ofte ikke kjennskap til kjeden, så det satses på enkeltprodusenter av f.eks. tekstiler.
Har dere gjennomført en overordnet vurdering av risiko for brudd på krav til arbeids- og miljøforhold i de forskjellige delene av leverandørkjeden?	Nei	Risikovurdering av leverandører er fremdeles sporadisk basert på typisk utsatt industri, men krever mer tid for å få til en god implementering i alle prosjektland. Etsiske prinsipper vil være fokus ved 2012 seminar for logistikk i NF

3.4 Risikokartlegging av enkeltprodusenter

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere gjennomført risikovurdering av enkeltprodusenter ved hjelp av egenrapporterings skjemaer, tilgang til andres kontrollrapporter eller med andre metoder?	Nei	Ikke utover kartlegging via NF eget leverandørregistrerings skjema

Prinsipp 4. Forbedringer av arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden

4.1 Prioritering av innsats i forhold til kontroller, oppfølging og forbedringer

Spørsmål	Beskrivelse
Beskriv hvilke deler av leverandørkjeden dere har fokusert på i rapporteringsåret i forhold til kontroller, oppfølging og forbedringsarbeid.	Fokus har ligget mot de store leverandører målt i verdi, internasjonale og nye leverandører, hvor vi etterspør dokumentasjon på egne etiske prinsipper, miljøsertifiseringer og andre prinsipper knyttet til ILO eller UN
Gi en kort begrunnelse for valg av fokus.	Med en desentralisert innkjøpsfunksjon har vi fremdeles ikke ressurser og system som understøtter kartlegging fullt ut i leverandørkjeden på alle nivå. Derfor startet vi med noen områder og land hvor det er mulig å få til resultat og skape eksempler. Med over 30 landprogram krever det mye tid og opplæring før vi kan ha dette på plass.
Kryss av for hvilke kriterier dere legger vekt på ved prioritering av innsatsen.	☒ Innkjøpsvolum ☐ Størrelse hos produsent ☒ Produksjonsland ☐ Produkttype ☐ Plassering i eksportsone ☒ Spesifikke etiske krav ☐ Nivå i leverandørkjeden ☐ Score på egenrapporteringsskjema ☐ Resultater fra kontroller ☒ Råd fra organisasjoner ☐ Medieeksponering ☒ Annet - spesifiser under:
	Vi vil sikre forhold rundt de store leverandørene, utsatte produksjonsland og ha fokus på arbeidsforhold/rettigheter som del av den organisasjonen vi er.

4.2 Kontroll av produsenter

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere utarbeidet en plan for kontroller (egne/ andres), eller tilsvarende oppfølging, som dere jobber etter?	Nei	Dette videreføres som et prosjekt i 2012
Hvor stor prosentandel av produsentene (nærmeste produsentledd) har i rapporteringsåret vært gjenstand for kontroller eller tilsvarende oppfølging?		0 %

4.3 Forbedringstiltak som følge av produsentoppfølging

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
----------	--------	-------------

Har produsenter i rapporteringsåret gjennomført forbedringstiltak som følge av enten avdekket dårlig praksis / brudd på etiske krav eller fokus på etisk handel?	Nei	
--	-----	--

4.4 Avslutning av kundeforhold hos produsenter

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere i rapporteringsåret avsluttet kundeforhold hos noen produsenter, eller produksjonssteder tilhørende en produsent, på grunn av manglende vilje til forbedring?	Nei	
Har dere i rapporteringsåret avsluttet noen kundeforhold på grunn av andre årsaker som har med arbeids- og miljøforhold å gjøre?	Nei	

4.5 Oppfølging av agenter og importører - Systemer for etisk handel

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere stilt krav til agenter/importører om at de selv vedtar etiske retningslinjer som minst er like strenge og omfattende som IEHs etiske retningslinjer for innkjøp?	Ja, til en del	Nye og større internasjonale leverandører vi mener er viktige å fokusere på, samt at CoC er alltid del av anbudsprosesser fra hovedkontor Oslo.
Hvor stor andel av agentene/importørene (%) har etablert etiske retningslinjer for innkjøp (CoC)?		Har ikke sikre tall - mangler kartlegging
Har dere oppfordret agenter/importører som dere kjøper fra til å melde seg inn i IEH eller tilsvarende flerpartsorganisasjon?	Ja	Diskuterer etisk handel med nye leverandører
Hvor stor andel (%) av agentene/importørene som dere kjøper fra er medlem av IEH eller tilsvarende flerpartsorganisasjon?		Har ikke sikre tall - mangler kartlegging
Har dere stilt krav til agentene/importørene om at de systematisk følger opp sine produsenter for å oppnå forbedringer av arbeids- og miljøforhold?	Ja, til en del	Fokus på nye og større internasjonale leverandører
Kryss av for hvilke punkter som inngår i kravene dere setter til agentenes / importørenes system for oppfølging av sine leverandører?		☐ Intern forankring av arbeidet ☒ Etiske krav stilles til produsent basert på CoC ☒ Kartlegging av leverandørkjeden ☐ Riskovurdering av leverandørkjeden ☐ Utvikling av strategi for forbedringsarbeid ☐ Konkrete forbedringstiltak ☐ Ikke spesifisert

4.6 Oppfølging av agenter og importører - Rapportering

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
----------	--------	-------------

Krever dere at agentene/importørene årlig rapporterer om sitt arbeid med etisk handel?	Nei	Vi har ikke et fullgodt system for mottak og registrering av rapporter
Hvor stor andel (%) av agentene/importørene rapporterer årlig om dette arbeidet?		Ingen
Hvor stor andel (%) av agentenes/importørenes rapporter er offentlig tilgjengelig?		Vet ikke
Har dere samlet inn detaljert informasjon om rapporteringen til agentene / importørene?	Nei	Prosjekt om etisk handel fortsetter i 2012 med fokus på interne metoder og systemer

4.7 Oppfølging av agenter og importører - Avslutning av kundeforhold

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere i rapporteringsåret avsluttet kundeforhold hos noen agenter/importører på grunn av manglende vilje til å jobbe for forbedringer i arbeids- og miljøforhold hos deres produsenter?	Nei	
Har dere i noen tilfeller - i den hensikt å lettere kunne følge opp arbeids- og miljøforhold - avsluttet kundeforhold og opprettet direkte kontakt med produsent?	Nei	

4.8 Styrking av arbeidstakersrettigheter og miljøhensyn (kun for organisjoner)

Spørsmål	Ja/Nei	Beskrivelse
Har dere i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakers rettigheteller eller miljø i utlandet (f.eks. gjennom programmer/prosjekter, arbeid mot handelsavtaler osv.)?	Ja	Prosjekter er til en stor grad rettighetsbaserte med fokus på urbefolkning, minoriteter, organisasjonsutvikling og rett til organisering. NF er fortsatt en pådriver på myndighetsnivå om frihandelsavtalen for Colombia. NF har bl.a. laget rapporter på landinvesteringer i Sudan og Mosambik (med partner), drevet påvirkningsarbeid rundt aktivt eierskap mot SPU ifm. Chevron og oljeproduksjon i Ecuador, og har et tett samarbeide med LO sine avd. og forbund med prosjekter i Norge og utlandet

Kryss av for hvilke av IEHs etiske krav arbeidet har vært rettet mot:	☐ Tvangsarbeid
	☒ Fagforening og kollektive forhandlinger
	☐ Barnearbeid
	☒ Diskriminering
	☐ Brutal behandling
	☒ Helse, miljø og sikkerhet
	☐ Lønn
	☐ Arbeidstid
	☒ Regulære ansettelser
	☒ Marginaliserte befolkningsgrupper
	☒ Miljø

Prinsipp 5. Forretningspraksis som understøtter forbedringer hos leverandørene

5.1 Bruk av incentiver

Spørsmål	Ja/Nei	Beskrivelse
Tilbyr dere incentiver til produsentene for å oppfylle CoC eller gjøre forbedringer i arbeids- og miljøforhold?	Nei	Ikke utover krav stilt i CoC som del av generelle forretningsprosesser og enkelttilfeller med langsiktig avtale fremfor enkeltordrer
Tilbyr dere incentiver til agenter/importører for å bidra til forbedringer i arbeids- og miljøforhold hos sine produsenter?	Ja, delvis	Jobber mer med å inngå avtaler for en tidsperiode for å være mer forutsigbare og planmessige
Ca. hvor stor andel av leverandørene (produsenter, agenter/leverandører) er gjenstand for incentiver?		Liten andel, men vi forsøker avtaler i innkjøp mot leverandører med store volum med repeterende behov
Kryss av for hvilke incentiver dere tilbyr?		☒ Langsiktige kontrakter ☒ Økte volumer ☐ Prispåslag ☐ Leverandørkreditt ☐ Andre incentiver
Beskriv nærmere hvis "andre incentiver".		
Hvordan vurderer dere resultatene av incentivene?		Avtaler gir gjensidig positive erfaringer, med bedre dialog, forutsigbarhet og kjennskap til leverandører

5.2 Innkjøpspraksis

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Hva er gjennomsnittlig varighet av forretningsforhold med sentrale leverandører (ca.)?		3-5 år
Er deres innkjøpspraksis tilpasset for å tilrettelegge for at produsenter oppfyller kravene i Code of Conduct?	Ja, delvis	Vi prøver å planlegge og formidle behov så tidlig som mulig, men det gjenstår å sikre mer planmessighet i flere prosjektland
Har dere tilpasset ledetid for å redusere risikoen for ekstrem overtid hos produsentene?	Nei	Bevissthet rundt planlegging er større og analyse av hva som er beholdninger er blitt enklere med faste systemer - gir mer planmessig innkjøp
Har dere et system på plass for å sikre at leverandører får betalt innenfor tidsfrister?	Ja	I utgangspunktet er betalingsprosessen ivaretatt via felles systemer med registrert betalingsdato, remitteringsløsninger mv.
Har dere etablert rutiner for å hindre eller redusere forekomsten av sene ordrendringer?	Ja	Kvalitetssikring av forespørsel og ordre medfører minimum av endringer på bestilte varer
Har dere gjort andre tiltak relatert til innkjøpspraksis for å tilrettelegge for at produsenter kan oppfylle kravene i CoC?	Nei	Dette er løpende vurderinger som også vil følge videre i prosjekt 2012

5.3 Kompetanseheving hos produsenter

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere noen strategi for kompetanseheving hos produsenter?	Nei	Må være en del av videre prosjekt 2012 som følge av bevisstgjøring og opplæring internt i egen organisasjon. Identifisere noen å jobbe mot basert på kartlegging og analyse
Har dere i rapporteringsåret bidratt til kompetansebygging av produsenter med hensikt å forbedre arbeids- og miljøforhold?	Nei	
Har dere i rapporteringsåret samarbeidet med lokale organisasjoner i produsentlandene med hensikt å oppnå forbedringer i arbeids og miljøforhold?	Nei	Ikke direkte knyttet til etiske prinsipper - men gjennom egne prosjekter for organisasjonsbygging og rettigheter som del av våre ordinære prosjekter

5.4 Kompetanseheving hos agenter/importører

Spørsmål	Ja/nei	Beskrivelse
Har dere i rapporteringsåret bidratt til kompetanseheving i arbeid med etisk handel for agenter/importører	Ja	Dialog med leverandører og leverandørmøter hvor vi informerer om NFs retningslinjer og forutsetninger for å være knyttet til leverandører

5.5 Forbedringsprosjekter (frivillig punkt)

Spørsmål	Ja/nei
Ønsker dere å beskrive ett forbedringsprosjekt? <i>Hvis ja, legg til en nærmere beskrivelse av ett forbedringsprosjekt som har som siktemål å forbedre arbeids- og miljøforhold hos produsenter (bruk skjemaet på neste side).</i>	Nei

Prinsipp 6. Utvelgelse av nye leverandører etter etiske kriterier

Spørsmål	Ja/Nei	Beskrivelse
Legger dere etiske krav til grunn når dere vurderer et kundeforhold til en ny leverandør?	Ja	Aksept og vilje til samarbeid om etiske prinsipper er en del av godkjenningsprosess for ny leverandør iht leverandørregistreringsskjema
Hvilke metoder bruker dere for å sikre et minstenivå i forhold til arbeidsforhold, miljø og marginaliserte gruppe ved valg av nye leverandører? (Kryss av)		☐ Egenrapporteringsskjema ☒ Egne besøk ☐ Leverandørkontroller ☐ Andres kontrollrapporter ☒ Bruk av sertifiserte bedrifter ☐ Deltakelse i etiske programmer ☐ Leverandørliste til etiske bedrifter ☒ Annet (spesifiser under) Annet: Varierende utfra leverandør og område, men krav til offisiell registrering og generell dokumentasjon i leverandørskjema er minimum for nye leverandører
Har dere etablert et system for å sikre et minstenivå på arbeids- og miljøforhold før dere kjøper fra en ny leverandør?	Ja	Ikke fullgodt for alle land, men hovedadministrasjonen har rutiner for sjekk av nye leverandører i Norge
Beskriv kortfattet minstenivå som eventuelt skal tilfredsstilles for arbeids- og miljøforhold:		Sjekk mot organisasjonsfrihet, tariff lønn og at ikke leverandør er engasjert i uetiske forhold eller investeringer

Prinsipp 7. Kommunikasjon og rapportering om etisk handel

7.1 Rapportering om etisk handel-arbeidet

Spørsmål	Ja/Nei	Beskrivelse
Publiserer dere informasjon om deres etisk handel-engasjement på nettsidene deres?	Ja	Forord fra rapporten ligger ute som generell informasjon om vårt arbeid. Videre prosjekt skal gi mer løpende informasjon om vår jobb med kartlegging og analyse
Publiserer dere IEH-årsrapporten deres eller annen rapport om etisk handel-arbeidet på nettsidene?	Ja	Årsrapport ligger ute på www.folkehjelp.no med innledningstekst fra rapporten
Distribuerer dere rapporter som omhandler etisk handel-arbeidet til aksjonærer/medlemmer/innbyggere?	Ja	Årsrapport sendes til styreleder, og er tilgjengelig for medlemmer via våre nettsider

7.2. Kommunikasjon for styrket oppslutningen om etisk handel

Spørsmål	Ja/Nei	Beskrivelse
Har dere i rapporteringsåret bidratt til å styrke oppslutningen om etisk handel utenom IEH-fellesskapet?	Ja	Kontinuerlig oppdatering av nye og eksisterende leverandører i møter
Har dere jobbet ovenfor norske myndigheter for å styrke oppslutningen om etisk handel?	Nei	Ingen spesielle aktiviteter
Har dere jobbet mot medlemsorganisasjoner / nettverk / paraplyorganisasjoner for å styrke oppslutningen om etisk handel?	Ja	Etisk handels prinsipper lagt inn i fellesavtale på bilkjøp, og diskutert i forum med ansatte i andre organisasjoner
Har dere jobbet mot andre organisasjoner for å styrke oppslutningen om etisk handel?	Ja	Se punkt over
Har dere holdt foredrag om etisk handel på offentlige seminarer?	Nei	
Har dere publisert offentlig tilgjengelig informasjon om etisk handel som kan bidra til styrket oppslutning?	Nei	
Har dere iverksatt studier, undersøkelser eller kampanjer relatert til etisk handel?	Nei	
Har dere hatt samarbeid eller prosjekter med andre organisasjoner innefor etisk handel eller generelt samfunnsansvar?	Nei	

7.3. Bidrag til å styrke IEH-medlemmers arbeid med etisk handel

Spørsmål	Ja/Nei	Beskrivelse
Har dere i rapporteringsåret bidratt med kompetanse/informasjon i arbeidsgrupper, møter eller seminarer for IEH-medlemmer?	Ja	Er del av arbeidsgruppe for IEHs revidering av årsrapportering mv.

Har dere på annen måte bidratt med etisk handel-kompetanse ovenfor andre IEH-medlemmer?	Nei	
---	-----	--

Tilbakemelding til IEH

Spørsmål	Svar					
Kryss av for hvilke av IEHs tjenester og verktøy dere: (a) har benyttet i rapporteringsåret? (b) ønsker å benytte det nærmeste året?	(a) Benyttet	(b) Vil benytte	IEH tjenste/ verktøy			
	☐	☐	Kurs i etisk handel - Innføring			
	☐	☐	Kurs i etisk handel - Videregående nivå			
	☐	☐	Forbedringsforum / erfaringsutveksling medlemmer			
	☒	☒	Rådgivning			
	☐	☐	Medlemssider på web			
	☐	☒	Egenrapporteringskjemaer for leverandører			
	☐	☒	RAID risikokartleggingsdatabase			
	☐	☐	Leverandørhåndbok (for produsenter)			
	☐	☐	Nettverk over lokale ressurser i produsentland (LRN)			
	☐	☐	Kjemikalieverktøy			
	☐	☐	Internt seminar for ledelse / ansatte / leverandører			
	☐	☒	Internt seminar i innkjøpspraksis			
	☐	☐	Seminar for produsenter (Kina /India / Vietnam)			
	☐	☒	Annet (spesifiser nedenfor)			
			IEH invitert til å holde innledning i NF logistikkseminar som del av intern opplæring og videreføring av prosjekt for etisk handel			
Har dere i rapporteringsåret benyttet eksterne ressurser/verktøy relatert til arbeidet med etisk handel?	Nei					
Hva ønsker dere at IEH skal prioritere det nærmeste året?	Ferdigstille revidert rapporteringsrutiner som kan være enklere, samt rådgivning rundt hvordan norske enheter kan implementere etisk handel i utviklingsland som ikke er sammenlignbart med norske forhold og strukturer					
Hvor fornøyd er dere med IEH-sekretariatets tjenester?	Dårligst		Best			
	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☒ 6
Ris til IEH:	Ingen spesielle kommentarer					
Ros til IEH:	Bra informasjonsdeling og verktøy tilgjengelig. Er imøtekommende ved henvendelser fra medlemmer. Gjør en god jobb på synlighet og setter saker på dagsorden i media					

Kontakt:
Norsk Folkehjelp
Ivar Aamodt
ivara@npaid.org
+47 2203 7700